

NÉHÁNY ERDÉLYI HELYNÉVRŐL

KRISTÓ GYULA

Erdély X. századi történetének kutatásáról nemrégén megjelent dolgozatunkban akként nyilvánítottunk véleményt: „Erdély viszonyait a honfoglalásra következő évszázadban a helynevek... lehetőség szerinti mellőzésével, vagyis a forráskritika következetes és elvszerű alkalmazásával kell felvázolnunk” (Kristó Gy., Századok CXXII, 20). A helynevek kritikát nélkülöző felhasználásának mellőzésére azért tettünk javaslatot, mert a X. századi Erdélynek egyetlen olyan helynevét sem ismerjük, amelynek meglétére egykorú, megbízható adatunk lenne, a későbbi évszázadokból fennmaradt helyneveket pedig — úgy tapasztaljuk — kellő körültekintés nélkül, szinte tetszés szerint veszik igénybe a korai Erdély súlyos történeti problémáinak „megoldásához”. Az alábbiakban ennek igazolására három erdélyi helynév értelmezését mutatjuk be, s egyúttal kísérletet teszünk e helynevek forráskritikájának elvégzésére.

1. **Hétúr.** E Küküllő megyei település első előfordulása 1301-ből való, a név az ekkor kelt oklevél többszörös későbbi átiratban *Hétúr*, *Hetwr* alakban maradt ránk (Kristó Gy., Anjou-kori Oklevéltár. I, Bp.-Szeged, 1990. 92. szám), a névnek 1332-ből és 1343-ból *Heethur*, *Hethwr* alakjai szerepelnek (Györffy Gy., TörtFöldr. III, 553), s a XV–XVI. században is rendre *Hethwr* (egy esetben *Heltwr* formában jön elő a falu neve (Csánki D., TörtFöldr. V, 880). Kniezsa I. (Keletmo. helyn. 223) fél évszázaddal ezelőtt még akként foglalt állást, hogy a „névadás (*hét úr*) oka nem világos”. Moór E. (Századok LXXIX–LXXX, 220) abban vélte megtalálni a Hétúr helymegnevezés kulcsát, hogy „a hely egy ideig a hét száz székhez tartozott”. Kniezsa I. (uo. 226) hajlott e magyarázat elfogadására.

A kutatásban G. Abt nyitott új utat, aki a Hétúr helynevet oksági kapcsolatba hozta a honfoglaló magyarok hét törzsével s azt ‘hét fejedelmként’ (‘die sieben Fürsten’) magyarázta (idézi Györffy Gy., Századok XCII, 584). Elképzelését Györffy Gy. fejlesztette tovább. Mivel szerinte az *úr* szavunk a régiségben a törzsfő, illetve a trónörökös herceg címe volt, állást kellett foglalnia, hogy a Hétúr helynevet az *úr* szó melyik jelentéséből eredezteti. Okfejtése szerint „lehetetlen, hogy ez hét árpádházi hercegre vonatkoznék; ez csak a hét vezér reminiscenciája lehet (Györffy Gy., uo.). Kereken 30 évvel ezt követően ekként fejlesztette tovább az Abttól származott ötletet: „A hét vezér (*septem duces*: ‘hét úr’) együttes neve helynévben sajátos módon csak Küküllőmegyében maradt fenn *Hétúr* falu nevében... Felmerül a kérdés: lehetett-e ennek a névadásnak olyan történeti háttere, mint a személynévből

képzett helyneveknek. Csaknem bizonyosra kell vennünk, hogy volt olyan hely, ahol a magyar törzsfők időnként összegyűltek. Konst. Porph. közli, hogy megegyezésük van, hogy a folyóknál, ahol háború üt ki, találkoznak... A Nagyküküllő É-i partja a gyeprüvonalon belül, lehetett olyan találkozóhely, amelyet a mindig fenyegető besenyő betörés esetére kijelöltek. Szoros kapcsolatban ezzel a magyarázattal feltette Györffy Gy. azt is, hogy Hétúr „az Erdélybe beköltözött hét vezér első kijelölt közös találkozóhelye volt” (Györffy Gy., TörtFöldr. III, 536). Eszerint a Hétúr helynév egykorú lenne a magyar honfoglalással, s mint ún. eseménynév (a szakkifejezésre l. Lőrincze L., Földrajzinév-gyűjtésünk múltja 13–14) arra utalna, hogy a hét magyar törzs vezetője 900 táján rendszeresen a Nagyküküllőhöz közeli helyen gyűlt össze. Amennyiben ez a feltevés megállná a helyét, kétségtelenül az egyik legkorábbi (vagy éppen a legkorábbi) Kárpát-medencei magyar helynévnek kellene tekintenünk Hétúrt. Györffy Gy. azonban e két — egymással szorosan összefüggő — magyarázat mellett megenged egy harmadikat is: „az is lehetséges, hogy csupán szimbolikus elnevezéssel van dolgunk, mely később keletkezett” (Györffy Gy., TörtFöldr. III, 536). Bármelyik magyarázatra is voksolnánk, mindegyik abból az alapelvből ered, hogy a Hétúr helynév egy *hét* számnév és egy ‘törzsfő’ jelentésű *úr* szó összetételéből alakult volna, a kérdés mindössze annyi, hogy már 900 körül vagy valamikor a 10. század első felében vagy pedig csak későbbi századokban.

Legfrissebben Kiss L. (FNESZ. I,⁴ 592) nyilvánított véleményt a Hétúr helynév eredetéről. Egyfelől meggyőzően cáfolta a Moór-féle feltevést, amelyet időrendi okokból elfogadhatatlannak minősített, ugyanis csak Mátyás király adományozta 1490-ben Hétúr egy részét a hét százsz széknek. Másfelől viszont egyértelműen állást foglalt az Abt–Györffy-féle magyarázat mellett: eszerint a Hétúr helynév a magyar „*hét* számnévnek és *úr* főnévnek az összetétele, tehát a hét magyar vezér (*septem duces* ‘hét úr’) együttes nevével azonos. Talán a honfoglaló hét törzsfő vagy az Erdélybe később beköltözött hét vezér közös találkozóhelyével van dolgunk”.

A Hétúr helynév ezen etimológiája — amennyiben a valóságot jelentené — párját ritkítóan egyedülálló esetet képviselne a régi magyarok helynévadási rendszerében. Joggal illetheti kritika azért is, mert szinte elképzelhetetlen, hogy úgyszólván a honfoglalás pillanatától kezdve nyugatra (majd később délkeletre is) kalandozó magyarok törzsfői a hadak vonulásának útjából tökéletesen kieső, az Erdélyi-medencében való fekvése folytán nehezen megközelíthető Nagyküküllő-völgyet (és abban is a később Hétúrnak mondott település vidékét) tették volna meg rendszeres találkozóhelyükké (már ha ilyen rendszeres találkozókat egyáltalán tartottak). Névtani és történeti érvek tehát egyaránt amellett szólnak, hogy a Hétúr helynév új etimológiáját keressük meg.

Ismerve, hogy a magyarok helynévadási rendszerében a korai időszakban (a XI–XIV. században) meghatározó jelentőségű volt a puszta személynévből való névadás (Kristó Gy., *Acta Hist. Szeged.* LV, 15–38), figyelmünket elsősorban e névadási forma felé kell fordítanunk. Ebből természetesen az következik, hogy a Hétúr helynév *Hét-* előtagját nem a *hét* számnévből, hanem *Hét* személynévből magyarázzuk. 1211-ből *Het*, *Heteh* nevet viselő személyek szerepelnek (Fehértói K., Árpád-kori kis személynévtár 156). Szintén régi magyar *Hét* személynév meglétére mutat a Borsod megyében lévő *Hét* falu neve (1297: *Heth*, Györffy Gy., *TörtFöldr.* I, 776), amely *Hét* személynévből keletkezett (Kiss L., *FNESZ.* I,⁴ 591). Ugyancsak ismerünk 1305-ből Moson megyéből is *Heet* nevű falut (Csánki D., *TörtFöldr.* III, 681). Más kérdés, hogy e régi magyar *Hét* személynévnek a magyar *hét* számnév volt az előzménye. Nincs tehát tárgyi akadálya annak, hogy a Hétúr helynév első tagját a *Hét* személy nevében keressük.

Több problémát jelent az *-úr* utótag értelmezése. Fekete Nagy A. (Századok LXXI, 425) mutatott rá arra, hogy „a magyar nyelv XII–XIII. századi gyakorlata megurazta nemcsak a szenteket, hanem még a szent titkokat is... A magyar nyelvgyakorlatnak ebbe az idejébe esik mindazoknak a helyneveknek a kialakulása, melyeknek a végén megtaláljuk az »úr« szót. Azaz az *-úr* utótagú „helységeink eredete visszanyúlik még az Árpád-korba”. Melich J. (MNy. XXI, 76) a nagyszámú Keresztúr helynév (etimológiája szerint: kereszt + úr) mellett megemlítette 1492-ből a közelebről nem lokalizált (Pozsony megyei) *Zenthandraswr*, 1808-ból a szintén Pozsony megyei *Szent Antalur vel Szent Györgyur*, 1483-ból a Nyitra megyei *Zenth myhalwr*, 1464-ből pedig a Zala megyei *Zentpetherwr* helyneveket. Ezek többsége megérte az újkort, illetve jelenleg is megvan (l. Hajdú M., *Magyar Névtani Dolgozatok* 74. sz. 130–131).

Ha továbbra is az *-úr* utótagú helynevek körében vizsgálódunk, rá kell jönnünk, hogy nem csupán olyanokat ismerünk e típusból, amelyek a templom védőszentjének (Szt. Kereszt, Szt. András stb.) nevéből *-úr* utótag hozzáadásával keletkeztek, hanem olyanokat is, amikor az előtag immár nem patrocínium-név, hanem — vélhetően — a föld (egykori) birtokosára utal, méghozzá vagy társadalmi állását („foglalkozását”) vagy nevét adva meg. Az előző esetre a Baranya megyében ma is létező Barátúr falu neve lehet példa (1332–1335: *Baratur*, Györffy Gy., *TörtFöld.* I, 281), amely nyilván úgy keletkezett, hogy szerzetesi (barát) tulajdonosának *-úr* utótaggal ellátott „foglalkozás”-neve vált a település nevévé. Ismerünk a magyar régiségben 1093-ból — igaz, hamis oklevélből — *Apathur* falut is Zala megyéből, amely utóbb *Apathlaka* ~ *Apatlaka* alakban fordul elő (Csánki D., *TörtFöldr.* III, 29.). A második esetre az 1350-ből adatolt *Belaurnepe* (Jakubovich E., MNy. X, 38) birtok neve szolgálhat példaként. Ez esetben a tulajdonos, egy bizonyos

Béla (aligha hihető azonban, hogy a XI. századi ducatus ura, Béla herceg; vö. Györffy Gy., Századok XCII, 584) kapta meg neve mellé az *úr* minősítést, s ennek a *-népe* utótaggal ellátott alakja alkotta a szóbanforgó birtok elnevezését. Hasonló megítélés alá eshet a Zala megyei *Palwrhaza* (Csánki D., TörtFöldr. III. 92) helynév is, amelyre 1513-ból van adatunk.

Úgy tűnik tehát, hogy az Árpád-korban nem ment ritkaságszámba, amikor egy-egy személy nevéhez hozzátapadt az *-úr* minősítés. Karácsonyi J. (MNemz. II, 420) a századfordulón még arra gondolt, hogy az *-úr* utótaggal rendelkező személy nevének *-úr* utótagja a királyi házzal fennálló rokoni kapcsolatra utal, vagyis Karácsonyi J. igen magasan vonta meg az *úr* címet kiérdemlő személyek társadalmi rangját. Követte őt ebben Györffy Gy., aki — mint említettük — az *úr* szót a régiségben a törzsfő, illetve a trónörökös herceg címének tekintette. Az *úr* szó törzsfőkre vonatkoztatható jelentését már Pais D. (MNY. LVIII, 141) megkérdőjelezte, majd újabban Makk F. (Acta Hist. Szeged. LXVI, 32–33) azt fejtette ki, hogy az Árpád-korban az *úr* (*urum* ‘uram’) megszólítás nem tekinthető a magyar trónörökös címének, hanem a társadalom gazdasági és politikai értelemben vezető, kiemelkedő tagjait illette meg a királytól a hercegeken, az érsekeken át a világi urakig (*comes*) és az apátokig. Mindezek ismeretében kell értékelnünk azokat a személyneveket, amelyeknek első tagja más adatokból ismert személynévből, második tagja pedig az *-úr* szóból áll. Nem szükségszerű tehát, hogy az Örsúr (Anon.: *Vrsuuru*, SRH. I, 46) személynévnek más, török etimológiát keressünk (mint Pais D., MNY. LVIII, 140 tette), elutasítva azt a kézenfekvő megoldást, hogy az Örsúr név *-úr* eleme a magyar *úr* ‘dominus’ szó lenne. A helynevekben tükröződő *barátúr*, *apátúr*, *Bélaúr*, *Pálúr* alakok roppant valószínűvé teszik, hogy az Örsúr nevet is ezek analógiájára kell értelmeznünk. Annál inkább jogunk van ezt megtenni, mivel éppen Pais D. (uo. 138) sorolt fel a XIII. század végéről (1271, 1292) *Gianur*, *Gyanur*, *Myrkur* személyneveket, akiknek neve egyértelműen a *Gyán* + *úr*, illetve a *Mérk* + *úr* összetételekből alakult.

S ezzel elérkeztünk a Küküllő megyei Hétúr helynév kézenfekvő magyarázatához. A fentiek alapján nem erőszakolt arra a feltevésre jutnunk, hogy ezen erdélyi helynév a *Hét* személynév és az *úr* ‘dominus’ köznév összetételéből alakult, ám ez esetben — szemben az idézett *Bélaúrnépe* vagy *Pálúrháza* helynevekkel — nem járult a *Hétúr* névhez semmiféle további *-népe*, *-háza* stb.) utótag, vagyis a Hétúr helynév pusztán személynévként őrizte meg hajdani tulajdonosa, *Hét* nevű személy *-úr* rangjelzővel ellátott nevét. Ha feltevésünk megállja a helyét, nem szabad többé arra gondolnunk, hogy a Hétúr helynév bármiféle kapcsolatba hozható a honfoglaló vagy a X. századi hét vezérrel, illetve hogy ennek okán az erdélyi Hétúr települést kitüntetett szerep illetné meg a Kárpát-medence IX. század végi

vagy X. századi történetében. A Hétúr település Marienburg német neve a bizonyosság arra, hogy a helynév „kettős névadással” alakult, a magyar a fentiek szerint pusztá személynévből, a szászok adta elnevezés pedig a templom védőszentjéből (Kniezsa I., Keletmo. helyn. 223, 205).

2. Caxun. E helynév a váci káptalan 1337. szeptember 14-i oklevelében fordul elő — tudunkkal egyetlen alkalommal —, méghozzá az oklevél azon részében, amely Imre király (!) 1177. évi oklevelét tartalmazza (MOI. D1. 30 571). A kutatás kiderítette, hogy ez az adat III. Béla király 1177. évi, az aradi társaskáptalan javára szóló könyvalakú privilégiumából való (Borsa I., LevKözl. XXXIII, 205–212, 216), tehát XII. század végi előzményre megy vissza. Legújabban Bóna I. (Erdély rövid története. Bp., 1989. 110) vélekedett akként, hogy a *Caxun* téven olvasat eredménye *Taxun* helyett, s így a X. századi magyar fejedelem, Taksony nevét „a Küküllő–Maros közötti Asszonynepe mellett hajdan létezett Taksony falu örizte meg”. Az oklevélben azonban *Caxun* nem faluként, hanem berekként szerepel (*nemus, quod dicitur Caxun*). Néhány tíz oldallal utóbb maga Bóna I. is (uo. 140) ligetként minősítette *Caxunt*, amelyről újólág megállapította, hogy hibásan írt alak „alighanem csak *Taxun* = Taksony formában értelmezhető (csupán egy vonás maradt le róla)”. Vajon jogosult-e a *Caxun* alak „javítása” *Taxunra*?

Mielőtt még közvetlenül válaszolnánk e kérdésre, analógiaként egy másik szellemes konjektúrára kell utalnunk. A XIV. századi krónikakompozícióból tudjuk, hogy Vazul három fia egy *Tatun* nembeli leánytól született (SRH. I, 344). Györffy Gy. (MNY. XLIX, 109–111) e *Tatun* alakot *Catunra* „javította”, s így e mondatból azt olvasta ki, hogy Vazul magát kagánnak, feleségét pedig katunnak tekintette, ugyanis a *katun* (*catun*) méltóságnév a kagán, azaz az uralkodó (rangban első) feleségének török nyelvi megnevezése. Nem haszon nélküli, ha szemügyre vesszük, hogy a szakirodalom milyen véleményeket formált e „szövegjavítással” kapcsolatban, mivel a felsorakoztatott érvek általános tanulságként a *Caxun–Taxun* konjektúra esetén is hasznosíthatók. Ellene mond a javításnak az a körülmény, hogy a krónikakompozícióban ugyancsak előforduló *illi de Tatun* kifejezés egyértelműen nemzetségnévre utal (Gerics J., ItK. LXXI, 583–598), s teljességgel értelmezhetetlen, ha a *Tatun* helyett ide is a *Catun* alakot helyettesíthetjük be. Ugyancsak sokat nyom a latban, hogy a *Tatun* nemzetségnévvel egyező helyneve(ke)t a középkori (és újkori) Magyarország területéről ismerünk (Kristó Gy.–Makk F.–Szegfű L., Acta Hist. Szeged. XLVIII, 43), márpedig általános tapasztalat, hogy a nemzetségnevek rendre helynevekként is felbukkannak. Nem véletlen, ha mindezek alapján Györffy Gy. emendációját Gerics J. (ItK LXXI, 598) „szükségtelen konjektúrá”-nak, Mályusz E.–Kristó Gy. (Johannes de Thuroch, Chronica Hungarorum. II,

Commentarii. 1, Bp. 1988. 323) pedig a „konjektúrák határait túlságosan átlépő” megoldásnak minősítette.

A *Tatun-Catun* „szövegjavítás” azzal a tanulással jár, hogy ennek — illetve az efféléknek — helyes voltát csak számos, olykor a nevek világán kívül eső körülmény gondos mérlegelése alapján lehet megítélni. Esetünkben az első számbavehető szempont paleográfiai természetű. Az 1337. évi váci káptalani oklevélben a *Carun* helynév nagy kezdőbetűvel van írva. Ez azért fontos körülmény, mert a kis *c* és *t* betűk a középkori oklevelekben általában nem különböznek egymástól, s szétválasztásuk legtöbbször megoldhatatlan feladat. Korántsem így áll a helyzet a nagy *C* és *T* betűk esetében. Ráadásul — szerencsénkre — az 1337. évi oklevélben a *Carunon* kívül több más szót is nagy *C* betűvel írt a scriptor (*Capitulum, Croacie, Cuculiensis, Cetera*), s két esetben nagy *T* kezdőbetűs szó (*Tordosi, Thow*) is előfordul ott. Az oklevél eredeti szövegének megtekintése egyértelműen meggyőz bennünket arról, hogy a *Carun* olvasat a helyes, s nem lehet *Tarun*nak olvasni, a nagy *C* és *T* betűk jellegzetes módon különböznek egymástól. Ezzel azonban természetesen nem zártuk ki azt a lehetőséget, hogy egy esetleges eredeti *Tarun* alak „elrontása” *Carun*ra egy 1337 előtti átiratban (?) vagy esetleg már az 1177. évi eredetiben megtörtént.

E ponton kell névtudományon kívüli szemponto(ka)t érvényesíteni. Igen fontos körülmény, hogy *Carun* berekként (*nemus*) fordul elő az okmányban. Ha itt valóban Taksony fejedelem nevére nevezett településről lenne szó, nem elsősorban berek, hanem falu megnevezéseként kellene szerepelnie. (Ezt érezhette Bóna I. is, amikor Taksony *faluról* szólt.) A XII. század még nem a falupusztásodás (falvak megszűnésének), hanem éppen új falvak születésének ideje. Jellemző, hogy maga *Carun* helynév is *Asszonynépe* falu (*villa*) határain belül fordul elő, s *Asszonynépe* 1177-ben az ekkor még nem létező Fugad falu egészét és Háperton falu területének nagy részét is felölelte (Györffy Gy., *TörtFöldr.* II, 131, 159, 164). A Pest megyei Taksony, amely bizonyosan Taksony fejedelem nevéből származik, természetesen faluként szerepel a középkori okmányokban, s a Taksonnyal valamilyen módon kapcsolatot tartó Pozsony és Heves megyei Taksony helynevek is szintén falvakat jelölnek (Kristó Gy., *Acta Hist. Szeged.* LV, 34–35).

Legalábbis elvileg gyámolíthatná a *Carun-Tarun* „javítás” lehetőségét az a körülmény, ha Erdélyben szép számmal lennének a X. századi Árpád-házi fejedelmek nevéből alakult helynevek. Ám ilyenek nincsenek, s így ez az analógia sem szól Bóna I. emendációjának helyessége mellett. Igaz, Bóna I. — mint már előtte többen mások — arra hivatkozott, hogy a Küüllővár közvetlen közelében levő Fajsz helynév a magyarok 950 körüli nagyfejedelmének, Falicsinak = Falisznak (Fajsznak) a nevét őrzi (i. m. 109–110). A görög *Falitzin* (acc.) és *Falis* alakokból, illetve azok betűhív *Falicsi*

és *Falj* olvasatából (Pais D., MNy. XXVII, 242–243) nem fejlődhetett Fajsz alak (Kristó Gy., Acta Hist. Szeged. LV, 33), s így jogos Pais D. (MNy. LXVIII, 128) — részletesen ki nem fejtett — elutasító álláspontja azon kutatók nézetével szemben „akik a *Fajsz* helyneveket Árpád-ivadékká és fejedelemmé perszonifikálják”. A Küküllő menti Fajsz falu neve tehát nem szolgáltathat közvetett bizonyítékot a *Caxun-Taxun* „szövegjavítás” megalapozottságához.

Így tehát — bármennyire is szellemesnek tartjuk *Caxun* (berek) nevének *Taxun* (falu) nevére történő „javítását” — az emendációt nem fogadjuk el, s Bóna I. azon történeti következtetésével sem érthetünk egyet, amely szerint e két helynév (azaz Fajsz és *Caxun* = Taksony) azt látszik igazolni: a X. század derekáig Erdély az Árpád-házi nagyfejedelem uralma alatt állott (i. m. 109). Vagyis Erdély X. századi történetébe aligha iktathatjuk be Fajsz fejedelmet, s a *Caxun* = *Taxun* „azonosítás” okán aligha adhatunk helyt Erdély korai históriájában Taksony fejedelemnek.

3. Sarold. Küküllő megyében 1343-ban bukkan fel első — és egyszersmind talán utolsó — ízben a Sarold helynév (Györffy Gy., TörtFöldr. III, 559; Csánki D., TörtFöldr. V, 892). E helynévhez Györffy Gy. (TörtFöldr. III, 537, 559) messzeható következményekkel járó történeti magyarázatot fűzött, szerinte ugyanis e helynév Szt. István király anyjának, Saroltnak a nevét őrzi, s a fejedelemasszony nyári udvarhelyének tekinthető. E feltevés azonban szerfelett ingatag talajon áll. Egyfelől a magyar helynévadási gyakorlatban nem szokás női birtokosokról földterületet elnevezni, másfelől — ennek ismeretében — csak akkor lehetne a Sarold helynevet Sarolttól, Géza fejedelem feleségétől, az erdélyi Gyula leányától származtatni, ha más, férfi nemű Saroldokkal az egész középkori folyamán nem találkozoznánk. Márpedig csupán egyetlen 1211. évi oklevél szerint három különböző faluban éltek *Sorud*, *Soruld* és *Soruold* nevű személyek (Fehértói K., Árpád-kori kis személynévtár 320). Bizonyosra vehető, hogy egy erdélyi *Soruld* nevet viselő férfi volt a hasonló nevű Küküllő megyei település névadója. Ezzel elesik a Sarolt fejedelemasszony „sétálóútjáról”, illetve nyári udvarhelyéről kizárólag helynévi alapon, nem kellő körültekintéssel kialakított feltevés. Ez az eset egyszersmind azzal a tanulsággal is jár, hogy egyetlen történelmi személyiség nevét viselő település nevét sem szabad automatikusan magától a történelmi személyiségtől eredeztetnünk, hanem gondos mérlegelést igényel, hogy viselték-e mások is ugyanazt a nevet. Ezért kell szerfelett óvatosan kezelni az afféle megállapításokat, hogy pl. a Nagyküküllő egyik mellékvölgyében *Zoltán* falu s az Olt kanyarban *Zoltángyepü* neve „bizonyára Erdőelvi Zoltán nevét őrzi, akit István király az utolsó Gyula utódjául tett meg” (Györffy Gy., TörtFöld. III, 537) vagy hogy az erdélyi Décsé falvak közül a Szamos vidéki Magyardécsé esetleg Szt. István apjának, Géza fejedelemnek a nevét

örzi, míg Marosdécse inkább I. Géza herceg, majd király alapítása (Bóna I., i. m. 114, 110) stb. Erdőelvi Zoltánra, Géza fejedelemre, illetve I. Gézára annál kevésbé gondolhatunk kizárólagos névadóként, mivel a korábbi középkorból számos Zoltán és Décse nevet viselő személyre vannak adataink (Kristó Gy., Acta Hist. Szeged. LV, 35–36; Kristó Gy.–Makk F.–Szeffü L., Acta Hist. Szeged. XLIV, 46, 49).

E néhány erdélyi helynév körében végzett vizsgálódásaink megerősítenek bennünket azon feltevésünkben, hogy a helynevek értelmezésében, magyarázatában, a rájuk építő történeti következtetések kimunkálásában névtani, illetve névtudományon kívüli szempontok együttes alkalmazására, előítéletek nélküli vizsgálódásra van szükség, amely nem nélkülözheti a kritikai alapállást.